

ning af sin størrelse formentlig det relativt største lager af koppevaccine blandt de lande, som vi har kendskab til.

Med hensyn til det behov, der måtte vurderes at være, hvad enten det er vaccinationsprogrammer til nøglepersoner, eller det er kraftige anbefalinger, også ført frem af WHO, af, at vi sætter vaccinationsprogrammer i gang igen, så må vi i samarbejde med vore producenter forsøge at få bygget de lagre op, der er nødvendige.

Vi kan ikke trylle fra den ene dag til den anden. Men der skal ikke være tvivl om, at regeringen tager det her biologiske beredskabsarbejde alvorligt. Uanset om vi snakker miltbrand, koppe, pest eller andre trusler, skal vi have en hurtig indsats, en hurtig behandling, og vi skal have de nødvendige lagre og stille med vore eventuelle vaccinationsprogrammer.

Men som nævnt i mit indledende indlæg skal vi passe på ikke nu på det her koppeområde at provokere vaccinationsprogrammer frem, der kan vise sig at blive mere farlige, end godt er.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg vil bare spørge ministeren: På hvilket tidspunkt kan regeringen fremlægge en plan for beredskabet på sundhedsområdet?

Sundhedsministeren (Arne Rolighed):

Der eksisterer i øjeblikket et sundhedsberedskab, der omfatter både lægemiddelberedskabet, det civile beredskab og sygehusberedskabet.

Det nye, vi nu arbejder med på baggrund af den retningslinje, vi får fra en tværfaglig gruppe, der ser på det biologiske billede, er, at vi indarbejder den biologiske dimension i vort sundhedsberedskab.

Jeg vil meget gerne snarest muligt fremlægge et samlet sundhedsberedskab også for Folketinget og Folketingets Sundhedsudvalg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forhandling om redegørelse nr. R 3:

Ministeren for nordisk samarbejdes redegørelse om det nordiske samarbejde.

(Redegørelsen anmeldt 11/10 2001. Redegørelsen givet 3/10 2001. Meddelelse om forhandling 11/10 2001).

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for den redegørelse, vi har fået, som giver et udmærket overblik over igangværende og påtænkte initiativer for det nordiske samarbejde.

Ser man tilbage over snart 50 års nordisk samarbejde, træder det klart frem, at verden har ændret sig. Det gælder både inden for de nordiske lande og i verden omkring os.

Starten på samarbejdet var en række store og gode reformer og beslutninger såsom pasunionen, fælles arbejdsmarked, reformer på uddannelses- og socialområdet osv. Det var oplagte reformområder, som det var nemt at skabe konsensus om.

Det er i dag ikke lige så nemt at gå videre ad det spor, dels fordi de emner og initiativer, der tages op, i højere grad er genstand for en debat mellem partierne, dels fordi verden uden om Norden har forandret sig.

Historikeren Søren Mørch skriver i sin bog om de danske statsministre, at det nordiske samarbejde aldrig er blevet en egentlig realitet, simpelt hen fordi de fem nordiske lande tilsammen er for lille et område.

Det har han ret i, for så vidt angår forsvarsunionen, Nordek og andre helt overordnede initiativer. Men synspunktet holder ikke generelt, tværtimod. Netop fordi landene også tilsammen er små, er der et stort behov for samarbejde og fælles udnyttelse af de ressourcer og muligheder, de fem lande har.

Den fælles udnyttelse af ressourcerne er vel netop også essensen i det samarbejde, som pågår i disse år. Men i denne sammenhæng er det ikke længere nok at kigge indad i Norden. Man må i høj grad også se udad til verden omkring os for at koordinere indsatsen under hensyntagen til, hvad der foregår andetsteds og her ikke mindst i EU. Gør man ikke det, er resultatet let et overlap og dermed spild af indsats.

Dertil kommer jo også, at det fremtidens Europa, som debatteres i EU i dag, vil øge behovet for en stærkere og bedre nordisk koordinering, ligesom en vellykket indsats til hjælp for vores nærområder også forudsætter, at Norden handler i fællesskab.

Et godt eksempel på, at en koordinering også finder sted, er, at ministerrådet netop har besluttet sig for at nedlægge Nordisk Lægemiddel-nævn, fordi det arbejde, som nævnet i en årrække har stået for – i øvrigt et udmærket stykke

arbejde – nu udføres på EU-plan til gavn også for de nordiske lande.

Vi kunne godt finde det en overvejelse værd at gå andre områder igennem så at sige med en tættekam for at se, om der er muligheder for bedre anvendelse af eksisterende europæiske ordninger.

Ser man f.eks. på udviklingsordningerne for studerende, er der EU-programmer med mildt sagt ganske mange penge, som også kan søges af nordiske studerende. Det vil være oplagt at se på, om disse programmer i højere grad kan indgå i den nordiske udveksling, og hvis det er tilfældet så anvende de sparede midler på en udveksling af gymnasister og folkeskoleelever, hvor behovet er stort, og hvor støttemulighederne skal findes alene i det nordiske.

Ministeren skriver i redegørelsen: Det må erkendes, at det ikke er lykkedes at få ryddet alle grænsehindringer mellem de nordiske lande af vejen.

Det er desværre så sandt, som det er sagt.

Ministerens svar er, at man har iværksat en redegørelse, fordi det kræver en grundig analyse at koordinere f.eks. skatteregler og arbejdsmarkedsregler, for, som det også siges, reglerne er komplekse og vil ofte være præget af specielle nationale hensyn og traditioner.

Her tror jeg, at ministeren rører ved noget meget centralt, om end hun udtrykker sig meget diplomatisk. Jeg skal ikke udelukke, at der kan være behov for yderligere analyse, men det helt grundlæggende problem er dog nok mangelen på politisk vilje og ønsket om at beskytte egne interesser.

Vi er enige med ministeren i, at det er kompliceret at koordinere skatte- og arbejdsmarkedsregler. Men disse problemer og debatten om dem er jo unægtelig ikke af nyere dato, og skridtene mod en løsning har hidtil været meget små. Derfor er der behov for en mere udtrykt politisk vilje til at finde frem til en fornuftig løsning.

Jeg har så forstået, at der i næste uge vil finde et møde sted mellem de relevante svenske og danske ministre, og at man fra dansk side har forslag til en model, som skulle kunne løse problemet. Så er der jo kun at håbe, at den politiske vilje er til stede på begge sider.

I forbindelse med det fælles arbejds- og uddannelsesmarked i Norden nævnes også, at ministerrådet har oprettet servicetelefonen Hallo Norden med det formål at hjælpe borgerne med at finde rundt i de regler, man skal bruge, hvis

man flytter til et andet nordisk land. Det er et fortræffeligt initiativ, men det er ikke nok.

Enhver, der eksempelvis har været, jeg havde nær sagt så uheldig at tjene penge i et andet nordisk land eller har haft behov for sociale ydelser, har oplevet, at de kommunale myndigheder også i de store kommuner er aldeles blanke og uvidende om de gældende regler.

Derfor er der behov for, at Nordisk Ministerråd ud over servicen til den enkelte borger tager initiativ til en informationsindsats over for de kommunale og de regionale myndigheder, så de også er i stand til at vejlede borgerne.

Jeg skal slutte dette indlæg med nogle bemærkninger om budgettet og budgetproceduren. Jeg har i tidligere år udtrykt anerkendelse af, at Nordisk Råd i større grad er blevet inddraget i budgetproceduren. Det er en anerkendelse, jeg desværre ikke kan gentage i år, da det finske formandskab har udvist en efter vor vurdering ret negativ attitude over for rådets budgetudvalg.

Retfærdigvis skal jeg da tilføje, at det efter en del møje og besvær er lykkedes at nå til enighed om budgettet.

Vi er enige med ministeren i, at det er vigtigt at fastholde, at budgettet er de nordiske regeringers instrument til at gennemføre de fælles politikker. Men det forudsætter både en balance og en lydhørhed over for rådets ønsker om politiske prioriteringer.

Som noget nyt indeholder budgettet for 2002 en post på 10 mio. kr. til ministerrådets strategiske reserver – i øvrigt i lighed med en tilsvarende post på kulturområdet, som blev oprettet sidste år.

Disse puljer er i sig selv fornuftige, fordi de kan anvendes hurtigt til nye initiativer og til tværsektorale initiativer. Men risikoen ved dem er, at de nemt kan koble rådet uden for indflydelse. Derfor er det vigtigt, at der ved udmøntningen af puljerne gennemføres en samrådsprocedure, som også nævnes i redegørelsen. Jeg vil godt understrege dette ved denne lejlighed, for det er mit indtryk, at samrådsproceduren med kulturministrene i det forløbne år ikke fungerede tilfredsstillende.

Med hensyn til den nye budgetprocedure ser vi med stor tilfredshed på, at budgettet fremover vil blive baseret på konkrete, udarbejdede planer. Det vil givetvis styrke kvaliteten i indsatsen. Vi kan også kun være enige i, at budgetdirektivet fremover bliver et væsentligt instru-

ment for den politiske prioritering, og at det skal baseres på en dialog med rådet.

Jeg vil godt understrege, at direktivet bør foreligge allerede den 1. januar, for kun derved kan der blive den nødvendige tid til at udarbejde budgettet og samtidig sikre, at det kan oversendes til rådets behandling i slutningen af maj.

Med dette har jeg også sagt, at de tidsterminer, der blev foreslået i budgetanalysen, er helt uacceptable for rådet. Erfaringerne fra i år viser klart nødvendigheden af, at rådet får adgang til budgettet i god tid inden sommermøderne i juni måned, hvis der da overhovedet skal være tale om en seriøs behandling af budgettet.

Mange andre temaer kunne være taget op ved denne lejlighed, men jeg vil godt slutte med at give udtryk for et ønske om, at der fremover i det nordiske arbejde vil være mindre tilbøjelighed til national protektionisme og mere villighed til at finde fælles løsninger på fælles problemer. Lykkes det ikke, vil de nordiske lande let blive sorteper også i en større international sammenhæng.

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg allerførst sige tak for redegørelsen og måske lidt usædvanligt indlede med at rose ministeren. Jeg vil ikke sige, det er usædvanligt, at ministeren får ros, men det er det måske, at hun får det fra den her side. Men jeg synes, der er grund til at rose samarbejdsministeren for at have en fast og sikker og stabil vilje i spørgsmålet om det nordiske samarbejde. Der bliver ikke rystet meget på hånden. Går det den rigtige vej, så ved vi, hvor vi har ministeren, og det vil jeg gerne sige tak for.

Jeg vil gerne benytte en speciel oplevelse til at understrege den taknemlighed. Jeg havde igennem en årrække rejst spørgsmålet om samarbejde over Øresund over for regeringen og specielt over for den daværende erhvervsminister, som var samarbejdsminister på Øresundsområdet, den nuværende finansminister, og sagt, at jeg syntes, det hastede med at få koordineret de grænseoverskridende problemer, som en ny Øresundsbro ville medføre. Der skete ikke rigtig noget. Jo, vi fik nogle digre rapporter, flotte bøger og mange redegørelser, men ingen handling.

Men da vi, samarbejdsministrene, Nærområdeudvalget og jeg selv også, henvendte os til den danske samarbejdsminister, der på det tidspunkt var formand for de nordiske samarbejdsministre, nemlig fru Marianne Jelved, skete der noget. Så skete der noget. Der skete det, at sam-

arbejdsministeren straks sendte et brev til sine nordiske kolleger plus et brev til de relevante danske ministre for at høre: Hvor langt er I kommet, hvad har I gjort, hvad agter I at gøre, og hvornår sker der noget?

Vi pressede på fra præsidiets side, og det endte jo med, at der blev nedsat et hurtigtarbejdende udvalg med en meget kompetent person i formandssædet, Ole Norrback, finsk minister på en lang række områder og nu ambassadør i Norge, som inden for et år skulle være færdig med en tættekamsundersøgelse af de grænseoverskridende problemer, som vi havde påpeget. Han giver nu en midtvejsrapport på sessionen her i huset i næste uge. Tak for det. Tak, fordi der er sket noget.

Jeg håber så også, at det resulterer i konkrete resultater. Jeg siger ikke, al lovgivning skal være ens. F.eks. har Folketinget jo vedtaget, at vi skal have en lukkelov i Danmark, mens den svenske Riksdag har vedtaget det modsatte; de vil ikke have en lukkelov. O.k., det må man selvfølgelig respektere. Men der er en lang, lang række af grænseoverskridende problemer, som vi absolut ikke bør acceptere, og som efter min opfattelse burde have været løst for mange år siden.

Dette projekt med en fast forbindelse over Øresund har været 8 år undervejs, og derfor påhviler der jo regeringerne i Sverige og Danmark et tungt ansvar for ikke for længst at have løst mange af disse problemer. Derfor synes jeg, at regeringen ligesom den svenske regering har været alt for længe om at se på disse problemer, deres karakter og deres alvor. Men regeringen har i hvert fald en enkelt undtagelse, nemlig ministeren for nordisk samarbejde, og tak for det.

Dernæst vil jeg sige, at det danske formandskab jo tog en række initiativer: velfærdskonferencen, spørgsmålet om konkurrenceevne i Norden, og jeg vil især hæfte mig ved det sidste. Hvad viste den? Den viste, at de nordiske virksomheder ønsker og har behov for i stigende omfang at anlægge et nordisk perspektiv for at fremme de nordiske landes konkurrenceevne. Vi har jo set det: bryggerier, mejerier, Danisco, IT osv. På en lang række områder ser vi et stigende samarbejde.

Jeg vil gerne sige to ting om det. For det første, at der også her er grænsehindre. Spørgsmålet om fusioner over grænserne er jo stadig væk et uløst problem i de nordiske lande. For det andet, at det jo er udtryk for, at internationaliseringen efter Berlinmurens fald er i fuld gang.

Og så kommer jeg til det tema, som jeg gerne vil bruge resten af min taletid på, nemlig en ny nordisk struktur.

Jeg har altid haft den opfattelse, at hvis vi overhovedet skal have et Nordisk Råd, så skal det være, fordi der er brug for det, og jeg har ment, at der var tre områder, hvor det var væsentligt at påpege, at vi manglede en udvikling i nordisk sammenhæng.

Punkt 1: Det er vigtigt, at vi får styr på vores egne problemer, de grænseoverskridende problemer, internt i Norden. Det problem skal løses, og vi skal holde ministrene og regeringerne i kort snor i løsningen af disse spørgsmål.

Punkt 2: Vi skal have et mere intensivt samarbejde med vores naboer i Norden, altså Nordens naboer. En nation vælger jo aldrig sine naboer selv, men en nation kan jo afgøre, i hvilket omfang den vil samarbejde med sine naboer, og det er der behov for. Internationaliseringen kræver et meget tættere samarbejde. Det gælder Rusland, den nordlige dimension, det gælder de baltiske lande, det gælder de arktiske områder, det gælder Vestnorden. Det er utrolig vigtigt, at vi er opmærksomme på den dimension.

Endelig er det tredje vigtige punkt for Nordisk Råds fremtid en ny struktur – en ny struktur, som matcher behovet for den internationale udvikling.

Jeg er glad for det samarbejde, der har været mellem ministerrådet og parlamentarikerne omkring udviklingen af en ny struktur. Samarbejdsministrene har peget på en række strategiske satsningsområder, som matcher godt til det, som vi parlamentarikere foreslår om en udvalgsstruktur, der ikke længere er geografisk, men emnebestemt. Jeg mener, at det er kolossalt vigtigt, at vi her er opmærksomme på den ny tids krav. Den nye tids krav er jo selvfølgelig, at vi i langt højere grad arbejder på tværs af grænserne.

Terrorisme, den internationale mafia, hvidvaskning af penge er alt sammen grænseoverskridende kriminalitetsspørgsmål. Menneskehandel – det påstås, at hvert eneste år sælges omkring 120.000 kvinder af mafiaen fra Østeuropa til Vesteuropa. Det er ikke et spørgsmål om at vedtage en lov i det danske Folketing, det er et spørgsmål om at samarbejde, ikke bare med de nordiske lande, men f.eks. også med de østeuropæiske lande om en løsning af sådan nogle spørgsmål. Miljøspørgsmål – én enkelt flod fra Rusland forurenere mere i Østersøen end hele Danmark. Jamen det er da kolossalt vigtigt,

at vi samarbejder omkring løsningen af de problemer, uddannelsesspørgsmål, energispørgsmål, The Baltic Electricity Ring osv.

Derfor lægger den nye struktur jo op til, at Nordisk Råd nu bliver forankret i emneudvalgenes arbejde i de enkelte parlamenter, sådan at ordførerne i de enkelte parlamenter, repræsentanter for både de nordiske parlamenter, for de baltiske lande og for EU, kan inviteres til en konference og drøfte disse problemer, sådan at vi i fællesskab kan lægge nogle planer, der kan matche den internationale terrorisme, den internationale mafiabevægelse, som vi desværre også møder alt for ofte i vores land: chauffører, der bliver overfaldet på vej med fragt til Rusland, rastepladsoverfald i Danmark, menneskehandel osv. osv.

Vi kan ikke acceptere den udvikling, og hvis vi skal have en løsning af problemerne, så er svaret et meget tættere samarbejde mellem parlamenterne i de nordiske lande og over Østersøen til de baltiske, russiske, polske og EU's interesserfærer.

Jeg synes, det er kolossalt vigtigt, at den nye struktur lægger op til en perspektivrig struktur, som matcher den internationale udvikling, uafhængigt af hvilke alliancer de enkelte lande tilhører. Om man er medlem af EU eller ikke medlem af EU, medlem af NATO eller ikke medlem af NATO, så er her lavet en model, som sikrer et samarbejde over grænserne.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KRF):

Hr. Svend Erik Hovmands ros af ministeren er måske nok berettiget, men jeg føler ikke i det omfang. Det var påfaldende, så meget ros ministeren fik for sin store indsats for det nordiske samarbejde. Og har ministeren nu prioriteret det nordiske samarbejde så højt, må jeg spørge hr. Svend Erik Hovmand om, eller vender blikket hele tiden mod Bruxelles?

Er hr. Svend Erik Hovmand klar over, hvor stort statstilskuddet til Foreningen Norden er her i Danmark, i forhold til hvad statstilskuddet er til Foreningen Norden i Sverige, i Norge, i Finland og i Island? Det er helt i bund. Vi ligger på det halve af, hvad svenskerne kører med, og på en tiendedel af, hvad islændingene kører med eksempelvis. Det er da ikke udtryk for en høj prioritering fra regeringens side af det nordiske.

Men måske ligger forklaringen i, at hr. Svend Erik Hovmand er medlem af et parti, der priori-

terer det nordiske akkurat lige så højt som regeringen: langt, langt efter EU.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg må sige til hr. Frank Dahlgard, for at der ikke skal være nogen misforståelse, at jeg har rost ministeren på ét afgrænset område, nemlig for at have taget initiativet – i modsætning til hendes kolleger i regeringen – til virkelig at gøre noget ved de grænseoverskridende problemer, vi oplevede, da vi åbnede den Øresundsbro. I snart 50 år har vi samarbejdet om en løsning af disse fælles problemer, og vi troede faktisk, at den hellige grav var vel forvaret – eller det gjorde mange. Vi var nogle stykker, der advarede, adskillige år før broen blev en realitet.

Men hvad skete der, da broen blev åbnet? Så væltede det jo ud med problemer. Ingen gjorde rigtig noget ved det bortset fra én person, som virkelig tog vores henvendelse alvorligt, og det synes jeg der er grund til at give et skulderklap for ved denne lejlighed.

Med hensyn til støtten fra regeringen til Foreningen Norden: Vi har jo en ganske anderledes tradition for frivilligt arbejde i Danmark, og Foreningen Norden er jo en af de største organisationer, vi overhovedet har. Hvis hr. Frank Dahlgard mener, at organisationernes overlevelse er et spørgsmål om støtte, så har vi en forskellig opfattelse af den sag.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgard (KRF):

Meningen er jo ikke at forlænge debatten så meget på det her punkt, men der ligger jo alligevel noget i den meget markante ros, der ligesom bare blev ved med at komme.

Vi har jo et fælles nordisk kulturgrundlag, som vist også gælder det med det frivillige. Så der er ikke nogen forskel på det område med hensyn til Sverige, Norge, Danmark, Island og formentlig også Finland. Og vi ligger helt i bund med hensyn til støtte.

Det har også givet sig udtryk i, at der før var en større bemanning f.eks. på den danske ambassade i Island. Den er nu reduceret. Den danske ambassade i Island er den mindste af de nordiske ambassader i Reykjavik. Det er ikke udtryk for en høj prioritering fra denne regerings side af det nordiske; man vender ryggen mod det nordiske og kigger mod Bruxelles. Desværre har jeg også den opfattelse, at det gør hr. Svend Erik Hovmands parti også.

Formanden:

Hr. Kaj Ikast som ordfører.

Kaj Ikast (KF):

Ja, uanset om jeg får en skideballe af hr. Frank Dahlgard for det, vil jeg nu alligevel takke ministeren. Ministeren har vist den rigtige nordiske ånd i den tid, hun har været samarbejdsminister og har været med til at være toneangivende for en stor del af det, som vi har fået gennemført.

Efter at vi på sessionen sidste år behandlede vismandsrapporten, er der virkelig sat gang i det. Jeg føler det, som om man over hele Norden er begyndt at se gnisten og se lyset forude. Det har været den nødvendige ændring, der skulle til for igen virkelig at bringe det nordiske på plads.

Jeg må nok sige i dag, hvor vi taler om terroristbekæmpelse og meget andet – og nu har præsidenten for Nordisk Råd lige talt – at jeg nødig ville have stået i dag ved det næste punkt på dagsordenen om det samarbejde, der skal foregå, hvis ikke Nordisk Råd havde fungeret; hvis ikke Nordisk Råds samarbejde havde fungeret med Det baltiske Råd, med Østersørådet, og hvis vi ikke havde haft de samarbejdsmodeller med Rusland, både i Dumaen i Moskva, Sankt Petersborg, Kaliningrad og i Murmansk.

Det samspil, der har været, har været med til at skabe en troværdighed over for hinanden, således at vi tror på hinanden i dag, således at vi ser en helt anden udvikling mellem øst og vest. Der har Nordisk Råd også sit ansvar og sin ære af, at det er kørt på denne måde. Den sikkerhedsmæssige løsning, der foregår ude i verden netop i de dage her, er begrundet i, at vi har forstået at tale sammen, at få samarbejde i gang.

Vi startede godt nok med det kriminelle område imellem Østersølandene, men det har givet resultater. Vi har fået et stort sikkerhedsmæssigt samarbejde i Norden, således at FN-sanktioner og andre koordineres mellem de nordiske landes ministre. Det er jo en helt anden indfaldsvinkel, end vi havde for år tilbage, hvor vi overhovedet ikke kunne tale sikkerhedspolitik i Nordisk Råd. Det har netop gjort, at vi er blevet meget mere troværdige og kan tale med én stemme – også andre steder vil jeg sige til hr. Frank Dahlgard – således at Norden står sammen. Jeg synes, det er meget mere vores.

Så kan vi afstemme vores meninger, og med den nye vismandsrapport bliver det jo således, at det ikke bare er nogle enkelte nordister, der

farer rundt og snakker lidt om Nordisk Råd. Det skulle også gerne blive sådan, at de enkelte udvalg i de forskellige parlamenter taler om problemerne på kryds og tværs. Først da begynder der virkelig at være noget, der kan hæftes på de enkelte parlamenter og Nordisk Råd og Det Baltiske Råd og Østersørådet og samarbejdet med Rusland.

Vi har jo, som formanden for Nordisk Råd også omtalte, Øresundsområdet. Det er jo givet, at det er et nordisk projekt af rang. Tænk, at vi kan skabe en metropol i det nordiske område, således at der i fremtiden kan foregå et samarbejde mellem universiteterne i Lund, Malmø, København og Roskilde; at der på alle andre områder kan foregå et samarbejde de nordiske lande imellem.

Jeg er stolt af, at Danmark er den ene af de nationer, der er med til at lave det første af disse eksperimenter, og jeg håber, at vi i næste uge, som antydnet af fru Dorte Bennedsen, kommer længere frem i redegørelsen omkring samarbejdet mellem Danmark og Sverige i Østersøområdet og i Øresundsområdet specifikt. Det kræver selvfølgelig noget lovgivning, og jeg, der kommer fra grænseområdet, ved jo, hvor svært det er at koordinere to lande. Det vil det også være i de nordiske lande, men ethvert fremskridt vil være en gevinst.

Derfor skal vi tage det, som vi har gjort med meget andet i Nordisk Råd, det tager tid, men det går i den rigtige retning. Vi kan ikke forlange at få det hele på én gang, for så falder det bare sammen.

Jeg synes, vi i dag – inden sessionen i næste uge – kan se på et år med meget store resultater i forhold til de øvrige år, og jeg vil godt sige til samarbejdsministeren, at det nok var det danske formandskab, der fik sat gang i det, og det vil jeg sige tak for.

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil også rose samarbejdsministeren lidt, men blandt andet mit vestjyske sindelag betyder nok, at jeg ikke får svunget mig helt så højt op som de to ordførere fra V og K.

I år mener jeg, at der er grundlag for forsigtig optimisme for det nordiske samarbejde. Der er også optimisme i redegørelsen fra ministeren for nordisk samarbejde, og det er berettiget.

Der er i det sidste år udført et målrettet arbejde for at forny og effektivisere det nordiske arbejde; ellers har nordisk samarbejde jo ikke just haft det sådan, at det har været det allerhøjeste

prioriterede. Rent ud sagt har det været ret lavt prioriteret internationalt, hvad angår betydning og politiske resultater.

Nordisk Råd har haft mod til en vis selvran-sagelse og til at lade folk udefra vurdere det nordiske samarbejde i lyset af globaliseringen. Derfor behandler vi netop nu forslag til nye opgaver og forslag til effektivisering. Og til effektiviseringen først:

I den venstresocialistiske gruppe har vi aldrig forstået den dybere mening med de eksisterende altnuligudvalg. Nordenudvalget og Nærområdeudvalget beskæftiger sig begge med alt muligt: kultur, miljø, sikkerhed, indvandring osv., osv. Europaudvalget ved jeg ikke helt hvad skal. Der er, som beskrevet i ministerens redegørelse, udsigt til, at vi nu får fagudvalg i stedet for – kultur plus uddannelse, natur plus miljø osv. – og til, at Nordisk Råds Præsidium bliver et fagudvalg for udenrigspolitik. Fagudvalg giver mulighed for en fordybelse og for en dialog mellem fagfolk på den ene side og parlamentarikere med holdninger og interesse for området på den anden.

I kommunalbestyrelserne i Løgstør og i Åbo, i Ringkjøbing Amt og i Hallands Län og alle de andre nordiske demokratiske forsamlinger på lokalt nationalt plan finder man denne faglige opdeling nyttig. Ligesådan gør man det i Europa-Parlamentet, og i Europarådets Parlamentariske Forsamling bruger man den også. Vi finder, at det er godt, at man nu vil lytte til venstrefløjens vurdering og vende tilbage til fagudvalg i det nordiske samarbejde.

Fornyelsen af nordisk arbejde sigter bl.a. på at udbygge fælles nordisk forskningssamarbejde og på at gøre det nemmere at overføre velfærdsordninger fra det ene nordiske land til det andet, hvis man f.eks. flytter eller tager arbejde. Det sigter også på, at vi kan være mere internationalt aktive også uden for Norden, især i forhold til vore naboer i nærområderne, men også i forhold til EU og FN og internationale kriser.

Hvad det internationale angår, har jeg lyst til at supplere ministerens betragtninger om det forgangne år og om, hvordan man skal arbejde inden for EU's og EØS-aftalernes rammer.

Vi har jo for nylig oplevet, at Danmark har fastholdt sit nej til euroen, og det på ægte nordisk vis via befolkningen og via en folkelig debat. Det var befriende, synes vi, at folket turde tale eliten midt imod, og dommedagsprofetierne om højere rente og arbejdsløshed ved et nej er der jo indtil videre ikke meget hold i.

Det nej er godt for det nordiske samarbejde. Det støttede også de svenske nejsigere, og det betyder, at der er et eurofrit rum i EU.

De nordiske lande har et ret varieret og fleksibelt forhold til EU med Finland som euromedlem, Danmark og Sverige aktive i EU, men med egen valuta, og andre uden for EU. Helt anderledes end det »alt eller intet«, der blev lagt op til fra eurosiden ved folkeafstemningen.

I den forbindelse er det glædeligt med det nordiske fremskridt – som regeringen skal have sin gode del af æren for – at de nordiske statsministre nu har indført fælles møder forud for EU-topmøderne. Vi har tidligere oplevet fuldstændig uforståelige nordiske uenigheder i en helt urimelig grad, og det kan godt være, at vi ikke er enige om alting – det er vi ikke – men det er da uforståeligt, at man ikke kan drøfte problemerne forud for møderne i EU. Vi finder, at det er glædeligt, at det også kan gå fremad med det nordiske samarbejde her.

Den nordiske mangfoldighed i forhold til EU kan måske også være nyttig i forhold til EU's østudvidelse. SF går ind for Nicetraktaten, fordi vi anser den for vigtig for Østudvidelsen. Det er godt, at der er eksempler på, at EU-medlemskabet ikke er alt eller intet i en unionsbevægelse, men noget, de enkelte befolkninger kan regulere. Det er godt, at der er modeller for samarbejde også for det tilfælde, at et eller flere ansøgerlande skulle vise sig at have et nejlertal.

Jeg vil godt lige gøre et par bemærkninger om det lille afsnit om fiskeri, jord- og skovbrug samt levnedsmidler, som er i redegørelsen. SF hilser udviklingen henimod mere nordisk samarbejde specielt vedrørende levnedsmiddelsikkerhed velkommen. Det ville være en god idé, synes vi, at kigge på det misforhold, at EU reelt tvinger os til at have større indhold af f.eks. pesticider og antibiotikarester i fødevarerne, end man ønsker i det enkelte land. Det finder vi uforståeligt.

Det ville være et godt nordisk initiativ, at de tre nordiske lande samarbejder for en fødevarer garanti, det vil sige, at man overholder den maksimumgrænse, der fastsættes i EU, men har mulighed for selv at gå videre og altså have skrapere grænser i de enkelte lande, eventuelt fælles for de tre nordiske lande.

Nordisk samarbejde styrkes ikke bare ved at have en optimistisk tro. Vi må i det danske Folketing overveje, hvordan vi følger den nordiske reform op. Vi har haft en diskussion af dette i SF's gruppe. Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd lægger op til et tættere samarbejde med de

nationale parlamenter. Jeg vil pege på tre måder, der kan føre til en styrkelse af samarbejdet.

For det første kan vi, der er i Nordisk Råd, koble arbejdet de to steder bedre sammen. Det bliver jo noget lettere med en ny struktur.

For det andet kan Folketingets udvalg tage bedre imod de nordiske initiativer. Det må være en opgave for hr. Svend Erik Hovmand, Nordisk Råds nuværende præsident, og for gruppeformændene i Folketinget at sætte sig sammen og aftale, hvordan Nordisk Råds kommende fagudvalg og Folketingets fagudvalg forbedrer deres samarbejde.

Reformen bliver jo vedtaget i næste uge, og Folketinget har, så vidt jeg kan se, ingen gode argumenter for at vente. Det kan passende være en af de mange opgaver, det nuværende Folketing kan gøre færdigt inden næste valg.

Den tredje vej er en opfordring til regeringen. Det vil være en tiltrængt styrkelse af vores nordiske samarbejde, hvis hvert lovforslag vurderes i forhold til lovgivningen i de øvrige nordiske lande.

Danske lovforslags økonomiske konsekvenser vurderes, lovene vurderes i forhold til EU-reglerne osv., og det vil være en naturlig opgave at sammenholde lovforslagene med reglerne i de nordiske lande. Det kan godt være, at Justitsministeriets Lovkontor ikke lige kan starte med den ordning i næste uge, men det er et projekt, som jeg vil foreslå samarbejdsministeren og regeringen at gå videre med. Det ville være en fin dansk opfølgning af den nordiske reform.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg vil gerne takke hr. Kristen Touborg for bemærkningerne, og jeg er faktisk meget enig i behovet for at sikre en koordinering også med de enkelte nordiske parlamenter. Det er derfor, at Nordisk Råds Præsidium løbende har været i dialog med de nordiske landes parlamenter og deres formænd og i virkeligheden orienteret dem om hvert skridt, der er taget omkring denne her nye struktur. Så for dem kommer det ikke som nogen overraskelse.

Jeg tror også, at for de enkelte partigrupper og partigruppeformænd vil det være en dejlig fornyelse i det internationale samfund at få et redskab, så man er i stand til hurtigt og effektivt at kunne etablere et samarbejde på tværs af grænserne og uafhængigt af allianceforhold.

Hvis man eksempelvis sætter terroristbekæmpelse på dagsordenen, eller hvis man sæt-

ter miljø på dagsordenen, har man så en mulighed for her at sige, at nu sætter Nordisk Råd altså det på dagsordenen, og så indkalder man ordførerne, som har med det emne at gøre, drøfter en fælles aktionsplan og går hjem i sine parlamenter og får den realiseret.

Jeg synes, det er en unik model, en løsning, som jeg håber vi får meget glæde af, og jeg er meget enig i bemærkningerne fra hr. Touborg om, at det selvfølgelig er noget, der skal sikres en ordentlig koordinering.

Egil Møller (DF):

Først vil jeg takke ministeren for redegørelsen, som omhandler Danmarks formandskab i år 2000. Vi nærmer os nu hastigt 50-året for det nordiske samarbejde, som vi fra Dansk Folkepartis side værdsætter og ønsker fastholdt og udbygget. De nordiske lande har et stærkt kulturelt, sprogligt og historisk slægtskab med hinanden.

Ser man nøje efter, vil vi kunne konstatere, at vore fælles værdier bygger på individualisme, respekt for individet, eget ansvar kombineret med en høj grad af pligtfølelse over for fællesskabet. Respekten om kvinders rettigheder og frie stilling går meget langt tilbage i historien.

I Dansk Folkeparti ønsker vi at udvikle Norden som et område, hvor mennesker frit kan leve og udfolde sig og samtidig få følelsen af, at det fællesskab, de bidrager til, er værdifuldt.

Vore nordiske lande har aldrig modtaget en så massiv påvirkning udefra som nu. Derfor er det af afgørende vigtighed, at vi forsvare de friheds- og lighedsidealene, som det nordiske samfund er opbygget på.

Som konkrete samarbejdsområder kan nævnes etableringen af fælles nordiske ambassader. Et godt eksempel herpå er den fælles nordiske ambassadebygning i Berlin.

De kommende års udfordring er at bevare og udbygge de nordiske velfærdssamfund. Dette vil kunne lykkes, når alle gode kræfter samles om fornyelse og udvikling.

At vi prioriterer et rummeligt arbejdsmarked højt er naturligt, idet vi samtidig forudsætter fokus på et rent miljø, sundhed, og at arbejdsmiljøet tages alvorligt.

Skal vi bevare vores konkurrencedygtighed, må uddannelse og forskning have de bedst mulige vilkår.

Vismandsrapporten om det nordiske samarbejde giver et godt beslutningsgrundlag for de politiske beslutninger i ministerrådet. Det er

samtidigt vigtigt, at de eksisterende grænsehindre imellem de nordiske lande opblødes eller fjernes. Her tænker jeg på de forskelligartede skatte- og arbejdsmarkedsregler.

De nordiske traditioner inden for design er vi stolte af. At kultursamarbejdet er omfattende er vel ganske naturligt, idet der er århundredgammel tradition for det. At vi nu ser en stærk udbredelse af andre kulturer hos de nordiske folk grundet den stærke indvandring, ser jeg med stor betænkelighed på. Den stærke nordiske tradition for ligeberettigelse og demokrati vil blive udsat for andre traditioner hos en del af landenes nuværende og kommende indvandrere.

I Dansk Folkeparti ønsker vi et fortsat stærkt samarbejde mellem vore nordiske brødrefolk. Vi ønsker, at befolkningen i de enkelte lande tages med på råd, når store udenrigspolitiske afgørelser skal finde sted. Når demokratiet får optimale forhold, vil de enkelte landes befolkninger få mere tillid til demokratiet og deres valgte repræsentanter. Den nordiske model bør vi alle være stolte af.

Vibeke Peschardt (RV):

Årets redegørelse forud for Nordisk Råds session her i København i næste uge fortæller om den aktivitet eller de aktiviteter, Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd som institutioner har været rammen om i det forgangne år.

Jeg synes, det viser en virksomhed, hvis man kan kalde det sådan, der er i konstant udvikling nu med det formål – ikke direkte udtalt, men sådan må man læse det – at placere Norden i verden.

Verdenskortet har jo ændret sig markant, siden Nordisk Råd blev til for næsten 50 år siden. Murens fald er nu forhistorie, der er over 10 år gammel, og Nordisk Råd arbejder på fuld kraft med en meget større omverden. Aktiviteterne i rådet retter sig ind efter det nye verdensbillede, Østersøsamarbejdet, Arktisk Råd, forstærkede relationer til Rusland og Baltikum og de russiske nærområder langs Nordens grænser, Det Nordiske Ministerråds samarbejde om væsentlige emner på både europæisk og globalt plan, blot for at nævne nogle eksempler.

I det europæiske står de baltiske lande i første række for en optagelse i Unionen sammen med Polen, Slovenien og Ungarn, og inden for den næste 10-års-periode, når Baltikum og Polen er indtrådt i EU, kan Nordisk Råd vel nærmest ikke undgå at se sig selv som en spiller i et endnu stærkere samarbejde mellem de nordiske lan-

de og landene omkring Østersøen. Det hele er faktisk en region i sig selv under udvikling.

Nordisk Råd udvikler sig altså i pagt med tiden, og det er lige, hvad redegørelsen på sin helt egen måde beskriver.

Jeg synes i den forbindelse, at reformen af det nordiske samarbejde påkalder sig særlig opmærksomhed. Det er ikke ret lang tid siden, faktisk 5 år, at Nordisk Råd ændrede sin struktur til de tre søjler, EU-søjlen, Nærområdesøjlen og Nordensøjlen som langt den største. Men organisationer skal for at holde sig levende hele tiden holdes til ilden og hele tiden laves om og tilpasse sig de skiftende krav. Derfor fik vi vismandsrapporten, der blev besluttet på sessionen i 1999 i Stockholm. Rapporten lå klar og blev præsenteret på sessionen i Reykjavik sidste efterår.

Vismandsrapporten har været genstand for intense drøftelser i rådet og partigrupperne og ministerrådet. Der foreligger nu et forslag til omstrukturering af arbejdet i Nordisk Råd, altså i den parlamentariske forsamling, med en opdeling af rådet i flere udvalg fra tre til fem plus Præsidiets. Det beskrives i redegørelsen en anelse forsigtigt. Det skyldes måske, at det altså er Nordisk Råd, den parlamentariske forsamling, der træffer beslutning og antagelig gør det her på mødet i næste uge om den nye struktur.

Jeg vil som parlamentariker og medlem af rådet også her anbefale den model, der ligger, som absolut brugbar i det daglige arbejde, hvor især Nordenudvalget, det har jeg selv prøvet, har måttet sprede sig over mange forskelligartede felter. Jeg synes, opdelingen er et udmærket valg.

Hvis man skal dykke ned i det meget omfattende arbejde, Nordisk Råd i virkeligheden laver, ikke kun på det parlamentariske plan og på ministerrådsplan, men også i alle institutionerne, så kunne man tale meget længe. Det vil jeg ikke, men jeg vil nævne en enkelt ting fra det forgangne år, som jeg synes fortjener en særlig kommentering, og den handler om det nordiske miljøhandlingsprogram, der går fra 2001 til 2004.

Handlingsprogrammet er først og fremmest et økonomisk styringsredskab til fællesnordiske projekter omkring miljø og bæredygtig udvikling, og som en anden ordfører vist har nævnt, gælder det miljøet meget, meget bredt.

Når jeg specielt nævner det, er det, fordi programmet, der blev vedtaget her i sommer, danner grundlag for fællesnordiske holdninger til

det internationale miljøarbejde og også som miljøintegrator.

Samarbejdet, kan vi se, strækker sig også ud over de nordiske lande. Der ligger i dette miljøhandlingsprogram jo spor, der strækker sig frem til Johannesburg, det vil sige den store, internationale FN-bæredygtighedskonference, som bliver afholdt i Sydafrika næste år.

Det har også været glædeligt at se, at de nordiske lande har samarbejdet om ratifikationen af Kyotoaftalen, som nu for Danmarks vedkommende finder sted. Der er kun et enkelt land, som ikke vil være med, nemlig Island, men vi kan jo håbe, at det kommer.

Til allersidst vil jeg nævne noget, som andre ordførere også har været inde på, og som præsidiets har taget op, nemlig at der er blevet nedsat en arbejdsgruppe, der skal se på problemer – skal vi sige bilateralt? – mellem de nordiske lande.

Det har også heroppefra i dag været nævnt, at det, man specielt tænker på fra dansk side, har været problemerne i Øresundsregionen, altså med integrationen efter broen. Jeg synes, det er et projekt, der fortjener stor opmærksomhed, og jeg vil se frem til den redegørelse, som vi får om det spørgsmål på sessionen.

Jette Gottlieb (EL):

Der er tidspunkter, hvor det nordiske samarbejde kører i den vante gænge, og hvor der ikke sådan sker noget særligt. I sådan nogle situationer er der ikke rigtig nogen, der lægger mærke til, at det overhovedet eksisterer. Generelt ved almindelige mennesker ikke, at det er noget, der foregår, eller rettere sagt ville de først opdage det, hvis de foranstaltninger, der var sat i værk, pludselig forsvandt.

En lang række ordninger er etableret som resultat af Nordisk Råds arbejde. Det gælder jo f.eks. ikke mindst på arbejdsmarkedsområdet og på uddannelsesområdet. Derfor er det selvfølgelig også vigtigt at forsætte i de spor, der er lagt, der sikrer en større enhed inden for de nordiske lande. Arbejdet skal videreføres, og man skal sikre, at vi får fjernet de resterende hindringer på det område.

Her taler jeg om det, som man kunne kalde sådan almindelig drift, altså arbejde, der ifølge sagens natur bare skal fortsættes og foregå. Noget helt andet er det i de perioder, hvor det nordiske arbejde faktisk tager nogle skridt fremad.

Jeg er af den opfattelse, at vi i den her periode står over for en situation, hvor det nordiske

samarbejde kommer til at tage nogle skridt fremad. Jeg tror, det er det, vi er i gang med, og derfor vil jeg også tillade mig at være en lille smule mere fremadrettet end bagudrettet i den her diskussion.

Der er især to ting, som jeg vil lægge særlig vægt på. Den ene er den strukturændring, der nu bliver sat i værk. Jeg er overbevist om, at de strukturforslag, der nu ligger, vil blive vedtaget, og det er jo ikke, fordi strukturændringer i sig selv byder på noget indholdsmæssigt, men det at stille forslag om de strukturændringer bygger rent faktisk på noget indhold, som det er vigtigt at arbejde med.

Det er resultatet af nye vinde, at man nu iværksætter en anden udvalgsstruktur. Vi har i min fløj af arbejdet altid grinet ad, at man forestillede sig, at man kunne dele det nordiske arbejde op i, at man havde et nordisk område, hvor man havde kultur og den slags, så havde man et nærområdeudvalg, der skulle løse miljøproblemer, og så havde man et Europaområde, som i øvrigt kun handlede om EU, men som var det sted, hvor man havde økonomiske ting.

Vi har syntes, det var en tåbelig struktur. Vi stemte imod den, da den blev indført, og derfor kan vi da også kun glæde os over, at det, som vi, dengang den blev indført, foreslog, så er det, vi er nået frem til nu, nemlig at man skal lave et udvalgsarbejde, der er emnebestemt, og som kan relatere sig både til de ministerområder, der er, og til de udvalg, der er i de nationale parlamenter.

Det synes vi er en vigtig ting, for vi tror, at det gør mulighederne for at arbejde med det nordiske langt mere relateret til det, der foregår i de enkelte nationale parlamenter. Det er entydigt godt, vil jeg sige.

I den forbindelse vil jeg så nævne, at nogle af de ting, der faktisk i den forløbne periode har udviklet sig kraftigst, nok har været Nordisk Råds samarbejdsrelationer til nærområderne. Der har været en tendens til, at man særligt betonedes samarbejdet med det baltiske, der har været lidt mere fodslæben i forhold til det arktiske samarbejde, men det er kommet med, og der er den risiko med den strukturændring, at de nye relationer kan risikere at blive tyndet ud.

Derfor vil jeg godt lægge vægt på, at når man nu laver den ændrede struktur, så er det altså ikke noget med at komme tilbage til en udvalgsstruktur, vi har set før. Det er noget med at arbejde fremad mod noget helt nyt, og hvori man indtænker de nærområdesamarbejde, som vi

har etableret, og som har vist sig at have nogle positive effekter. Det betyder nu, at samtlige udvalg faktisk skal arbejde med nærområderelationer, og det tror jeg kan blive en god og vigtig ting.

Den anden ting, jeg vil nævne, er spørgsmålet om nogle forslag, der handler om civil krisehåndtering. Når jeg specielt trækker dem frem, er det, fordi det er begyndelsen til, at Nordisk Råd indtager nye arbejdsområder. Det er sådan, at der har være berøringsangst i Nordisk Råd over for at beskæftige sig med udenrigspolitiske ting, sikkerhedspolitiske ting, og det har været en ganske lang proces at prøve at neddæmpe den berøringsangst, og det har været en ganske lang proces, der har betydet, at man nu overhovedet kan diskutere den slags ting i Nordisk Råd.

Så vidt jeg kan se, er den proces kronet med held. Det er blevet muligt at diskutere de ting, og jeg tror endda, vi kommer i den situation, at der faktisk for sessionen vil blive fremlagt nogle forslag, der vil blive vedtaget, og som handler om, at de nordiske samfund, det Nordiske Råd, vil få en meget aktiv placering i det, som nu har fået kodeordet »civil kriseorientering«.

Når det er så vigtigt, er det fordi de nordiske lande rent faktisk på verdensplan har en unik placering. Det har vi, fordi vi ikke forsøger at optræde på stormagtsfacon og ikke forsøger at være udfarende på en måde, der kan give anledning til kritikpunkter, som man ser, når f.eks. EU-landene optræder i samme rolle. Der er i verdenssamfundet en respekt for de nordiske landes ærlige vilje til at være med til at løse problemer, og det synes jeg man skal forsøge at udbygge og gøre noget ved.

Derfor er der nogle konkrete forslag til, hvordan de nordiske lande kan blive udfarende, ikke bare i spørgsmålet om at løse kriser, men også med hensyn til at forebygge, at kriser opstår. Jeg ser hen til, at der kan komme noget meget aktivt og udfarende og også en helt ny dimension i det nordiske samarbejde ud af det.

Til sidst vil jeg lige sige lidt om budgettet. Det er meget kort, men jeg vil sige, at jeg kan tilslutte mig den socialdemokratiske ordførers kommentarer om, at hvis man skal sikre, at Nordisk Råds parlamentariske niveau har mulighed for at deltage aktivt i prioriteringen af Nordisk Råds arbejde, gør man det bl.a. konkret via budgetdiskussionerne. Men det forudsætter, at der i ministerrådet er respekt for Nordisk Råds arbejde på det område, og det forudsætter rigtig god tid at

behandle sagen i, for ellers har man ikke mulighed for i Nordisk Råds institutioner at få diskuteret tingene ordentligt igennem. Derfor er det klart, at forudsætningen for en ordentlig budgetdiskussion ligger i, at vi får budgettet til rådighed og til diskussion så tidligt som muligt og senest på det tidspunkt, hvor vi har bedst tid, nemlig ved sommermøderne.

Jeg ser hen til, at vi får en god session, for jeg synes, der er mange gode tegn på, at der bliver et aktivt spring fremad, og det tror jeg Nordisk Råd vil have vældigt godt af.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg tillader mig at tage ordet på baggrund af det seneste indlæg.

Som formand for det strukturudvalg, der har beskæftiget sig med den nye struktur, lagde jeg fra starten vægt på, at man fik den fagopdeling, som nu ser ud til at blive vedtaget.

Det er vigtigt for mig at understrege, at hele ideen med den struktur lige præcis er det, fru Jette Gottlieb netop har peget på, altså at man tænker det udenrigspolitiske aspekt ind i det faglige arbejde.

Jeg nævnte et eksempel for et øjeblik siden, hvor jeg sagde, at hvis man eksempelvis skal diskutere Nordisk Råds miljøhandlingsplan, hvor vi har foreslået Østersøregionen som et verdenspilotprojekt for Kyoto, er det da naturligt, at man samler ordførerne – ikke bare fra de nordiske lande, men også repræsentanter for de baltiske og de andre Østersølande – til en konference for at diskutere, hvordan vi gør det i praksis. Det kan også være kriminalitetsbekæmpelse, eller hvad det nu kan være, men man skal altså også tænke grænseoverskridende på de faglige områder. Det er lige præcis dét, der er ideen.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jamen jeg vil da gerne takke for den opbakning, jeg her fik til den måde, jeg opfatter det kommende arbejde på.

Jeg vil bare sige, at grænsen går det sted, hvor det fra medlemmer af Nordisk Råds side bliver foreslået, at de områder, man gerne vil samarbejde med, direkte skal inddrages i Nordisk Råd som medlemmer. Der har været fremlagt et forslag om det, men jeg mener, det er helt ude af trit med det, der kan ligge i samarbejde. Der er meget stor forskel på samarbejde og inddragelse,

og jeg lægger altså megen vægt på samarbejdet udadtil.

Frank Dahlgaard (KRF):

Tak til ministeren for redegørelsen.

Det nordiske samarbejde er højt prioriteret i Kristeligt Folkeparti. Vi er også med på opbygningen af EU, vi synes, Danmark også skal være med dér, men man skal ikke glemme sin familie og sine rødder, fordi der nu er noget spændende og noget nyt, der skal bygges op, og det gør vi heller ikke.

Kristeligt Folkeparti prioriterer det nordiske samarbejde højt, og vi ser det som en succes, men ikke en absolut succes. Der er meget, der skal falde på plads endnu, og hvis man spørger folk nede på gaden, får man et lidt andet billede af det nordiske samarbejde end det, vi nogle gange tegner i højstemte situationer.

De fem nordiske lande og selvstyreområderne er nogle af de rigeste og mest velstående i verden med få sociale problemer. Den seneste undersøgelse, jeg så fra IMD-Instituttet i Schweiz, placerer alle de nordiske lande fremme i første division med hensyn til konkurrencedygtighed og med hensyn til noget, de kalder future readiness index, altså parathed over for fremtiden.

Vi er altså alle fremtidsorienterede og stærkt konkurrencedygtige lande, som går sammen i et samarbejde, som man ser på med respekt og nogen positiv misundelse fra omverdenens side. Det skal vi ikke glemme, men vi skal heller ikke glemme vores familie. Det er såmænd sådan, at hvis man ser på de nordiske flag, er de jo forskellige og dog på en måde ens. Der er det kønne, kristne korsymbol på flagene, vi har noget fælles.

Der er en lang række institutioner og projekter i nordisk sammenhæng, der bare fungerer og kører til gavn for det nordiske samarbejde, og som man ikke hører noget om i medierne; det er jo balladen og problemerne, man koncentrerer sig om. Der er meget, der fungerer godt, og på mange måder er man i de nordiske lande kommet langt længere – jeg havde nær sagt selvfølgelig – end i EU. Vi har jo været i gang i længere tid, den nordiske bygning er på mange måder færdig, selv om den også trænger til nogen restaurering. Vi har et fælles arbejdsmarked, vi har uddannelsesaftaler inden for Norden, vi har en socialaftale, vi har en pasunion, så vi har en masse af de ting, man stadig bøvlrer med i EU-sammenhæng.

Det har knebet med fælles fodslag for Norden i forholdet til f.eks. EU, men den sag er ved at være på plads. Man er jo for nylig blevet enig om, at de tre nordiske EU-lande, nemlig Finland, Sverige og Danmark, holder formøder forud for topmøder i EU-regi for at forsøge at nå til enighed, for kan tre små lande tale med samme stemme, har ens ord større vægt, har man fundet ud af. Efterfølgende orienterer man så de to lande uden for EU, nemlig Norge og Island, og her er det et ønske fra Kristeligt Folkeparti, at såfremt Norge og Island ønsker det – de er jo med i EØS, altså i det indre marked, så det er jo ikke sådan, at de står helt udenfor som f.eks. Schweiz – skal de også være med ved selve møderne og ikke kun orienteres efterfølgende. Om det er på statsministerniveau eller på departementschefniveau er ikke så afgørende, men jeg synes, vi skal lytte til ønskerne fra Norge og Island, hvis de ønsker at være med. Det er et forslag fra Kristeligt Folkeparti.

Så om den nye struktur: Det er et skridt i den rigtige retning, at man bygger Nordisk Råd op på en ny måde. Det er noget, der går i gang ganske snart, og som vi skal tage stilling til om en uge her i denne sal, hvor Nordisk Råds session finder sted.

De sidste 5-6 år har vi været udsat for, havde jeg nær sagt, et tværfagligt flip i nordisk regi, hvor man pludselig fik en idé fra EU om, at nu skulle det være søjler, Nordensøjlen og Europasøjlen og Nærområdesøjlen. Det har ikke fungeret, så det, at man, havde jeg nær sagt, kører tilbage til en fagopdeling med fem hovedudvalg, er positivt og et klart skridt i den rigtige retning. Så har man også et præsidium, som tager sig af Nordisk Råds forhold til omverdenen, hvad enten det er EU eller andre dele af verden. Jeg mener, det er rigtigt, for det gør Nordisk Råd mere handlekraftigt og handledygtigt, så det er absolut et skridt i den rigtige retning.

Lad mig så give udtryk for et håb om, at man vil benytte den nye struktur til også at køre en række temaarrangementer, altså temakonferencer, hvor man indkalder de nordiske ordførere på området. Hvis det er trafik, ja, så er det trafikordførerne, hvis det er uddannelse, er det uddannelsesordførerne. Det er altså ikke nødvendigvis medlemmerne af Nordisk Råd, men de fremmeste politikere i de nordiske lande på de pågældende områder, og det er selvfølgelig ordførerne. Så får man nogle fagligt set uhyre interessante debatter. Jeg har fornemmet, at det også ligger i strukturen, at man vil benytte sig af den-

ne mulighed, og det opfordrer Kristeligt Folkeparti til.

I Kristeligt Folkeparti er vi ikke tilfredse med den generelle prioritering, dvs. regeringens prioritering, af det nordiske samarbejde. Jeg gav i en kort bemærkning udtryk for, at det bl.a. giver sig udtryk i, at den danske stat giver et tilskud til Foreningen Norden her i Danmark, som er væsentligt mindre end det, man giver i Sverige, Norge, Island og Finland, især når man tager højde for størrelsen af befolkningerne i de lande. Vi ligger helt i bund, vi ligger på det halve af, hvad man giver i Sverige, også når man tager højde for, at der er flere indbyggere i Sverige end i Danmark. Vi synes, det er beklageligt, at man ikke i højere grad som regering holder fast i familien og også på den måde støtter det nordiske samarbejde ved at støtte Foreningen Norden i Danmark.

Der er en rapport på vej, som også hr. Svend Erik Hovmand gjorde opmærksom på. Jeg tror, den hedder »Ole Norrback-rapporten«, den handler om barrierer i det nordiske samarbejde, og den viser et ikke helt godt billede af det nordiske samarbejde, når man kommer ned på jorden, og når det drejer sig om de enkelte borgere. Der er netop kommet et nyt nummer af det udmærkede tidsskrift Politik i Norden, som er udgivet af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Her er et interview med den finske Oslo-ambasador Ole Norrback, som er i gang med denne barriererapport, og den viser temmelig overraskende, at dér, hvor det halter, er på myndighedsplan. Myndighederne i landene kender ikke de nordiske ordninger med hensyn til skat og pension og uddannelsesaftaler. De er noget fremmed for myndighederne.

Og hvorfor kender myndighederne dem ikke? Ja, det skyldes vel bl.a., at der er et politisk signal eller mangel på samme oppefra om, at det ikke er så vigtigt, og det behøver man ikke kende noget til. Så kan man oprette nok så meget »Hallo Norden«, som skal henviser til de myndigheder, der kan hjælpe folk, der har problemer, fordi de bliver beskattet både i Danmark og i Norge eller Sverige og Finland, fordi de kommer fra det ene land og bor og måske er gift i et andet land. Det er ikke rimeligt, at Hallo Norden-telefonen henviser til myndigheder, der ikke aner, hvordan reglerne er, og som heller ikke aner, hvor folk skal henvende sig. Her er der altså et stort problem.

Et andet problem gør sig såmænd også gældende i dag. Til trods for, at man taler om, at vi

skal kunne se hinandens tv i Norden, er der jo masser af svenskere og nordmænd og andre, der bor i Danmark, er gift, arbejder og lever her, som ikke kan se deres hjemlands fjernsyn. Nordmænd i Danmark kan ikke få noget kort til Norges Kanal Digital, for det forhandler man ikke uden for Norge. Digital i Danmark kan heller ikke klare det, Viasat Danmark ville gerne hjælpe, men det må de ikke, og derfor bliver borgerne frustrerede. Hvem er det egentlig, som spænder ben, så det ikke kan lade sig gøre, at vi kan kommunikere i Norden – så man i år 2001, som f.eks. nordmand, svensker eller finne, bosat og levende i Danmark, ikke kan se udsendelser fra sit eget land i en verden, hvor satellitterne drøner rundt om jorden, også over både Danmark, Sverige, Norge og Finland? Her er virkelig noget at samle op på.

Afslutningsvis vil jeg sige, at også angående det øresundsintegrationsmæssige er der kommet aktuelle kæmpeproblemer frem, efter at Øresundsbroen er bygget. Den bro var ikke nok. Der skal bygges flere, og det kræver, at vi handler her i Folketinget.

Ministeren for nordisk samarbejde (Marianne Jelved):

Allerførst vil jeg gerne takke ordførerne for den velvillige behandling af redegørelsen og for de pæne ord, der har lydt.

Jeg synes også, vi har haft et udmærket samarbejde. Jeg har i hvert fald haft det med den danske delegation, som vi plejer at kalde den, og også med Nordisk Råds udvalg og præsidiat.

Jeg vil gerne skynde mig at understrege, også af hensyn til hr. Frank Dahlgaards humør, at jeg er mere end nogen fuldstændig klar over, at træerne vokser ikke ind i himlen, og i hvert fald er det da en tilfredsstillelse, at hr. Frank Dahlgaard har kunnet finde et par ting, som ikke kører rigtigt efter hr. Frank Dahlgaards opfattelse og ønsker og prioriteringer, som kan tages op her i dag. Det er jo fair nok at pege på uenigheder eller i hvert fald forhold, som ikke opleves som tilfredsstillende af alle.

Jeg vil gerne sige angående Foreningen Norden og tilskud til danske foreninger, at i sidste ende er det jo Folketinget, der bestemmer, hvordan finansloven ser ud, og jeg vil generelt advare imod, at man uden videre sammenligner forskellige landes bevillinger uden at se på sammenhængen mellem de bevillinger, og hvilken politik de indgår i.

Jeg er enig med hr. Frank Dahlgaard og de

ordførere, der i øvrigt har udtalt sig om det nordiske samarbejde her i dag, i, at vi har nogle fælles værdisæt, og at vi har en særlig tradition, også i frivilligsektoren, som vi plejer at kalde det, når vi taler i den nordiske kreds. Det står også enhver frit for at prøve at ændre prioriteringerne i finansloven, men jeg vil gerne understrege, at ud fra mit synspunkt skal man se tingene i en sammenhæng, også når det gælder hvem, der skal have tilskud via finansloven. Det var en lille hilsen til min onsdagskombattant. Vi fortsætter i morgen samme tid og sted.

Så vil jeg gerne tage fat på budgetdrøftelserne og synspunkterne herom. Det var især fru Dorte Bennedsen, der meget naturligt som formand for Nordisk Råds budgetvalg tog sagen op, også ved denne lejlighed. Jeg vil gerne sige her, at jeg tror, at de ordførere – og det er alligevel mange – som har været med i det nordiske samarbejde og i den danske delegation i mange, mange år, udmærket kan huske, hvordan hele projektet om samarbejde om budgettet startede. Ihukommende det mener jeg, at vi er nået utrolig langt, og jeg vil gerne give tilsagn om, at de problemstillinger, som kan komme frem, når vi ændrer budgetproceduren, må vi selvfølgelig finde svar og løsninger på. Det er jo holdningen i samarbejdsministerkredsen ligesom i parlamentarikerkredsen, at vi skal finde de løsninger, der skal til, for at vi kan få en smidig procedure, der tilfredsstiller de legale parlamentariske og regeringsmæssige synspunkter. Det har vi kunnet hidtil, og jeg er fuldstændig overbevist om, at vi også kan gøre det fremover. Det vil jeg gerne medvirke til.

Så vil jeg sige om grænsehindringer, at det er jo altid fristende for en minister, der bliver rost af flere ordførere, at sige tak. Men som jeg sagde til hr. Frank Dahlgaard: Træerne vokser ikke ind i himlen. Nogle gange er man heldigere end andre gange, og jeg vil godt sige, at der har været et samarbejde i gang på dette område gennem længere tid, og der er den fælles holdning i den svenske og den danske regering, at der er nogle problemer, som skal løses. Men det er nogle gange fantastisk svært at få taget hul på en sag, og her er det også vigtigt, at parlamentarikerne og de nationale parlamenter går ind og lægger pres på regeringerne.

Jeg vil bruge en konkret situation til at vise, at nogle gange er der gode forklaringer på, at man må finde atypiske løsninger. Hvis man kører over Øresundsbroen, ser man brandhaner med to studse. De studse, der vender mod Sverige,

ser ud på en bestemt måde, og de, der vender mod Danmark, ser anderledes ud. Det er en meget hyggelig og god nordisk historie, men der er sådan set også meget sund fornuft i den, for hvis man kun skulle have én type studs, skulle enten Sverige eller Danmark ændre alle gevind og alle brandhaner, og hvad ved jeg, rundtomkring. Og hvordan løser man det problem uden den store konflikt og uden store økonomiske investeringer? Jo, det gør man ved at lave to studse.

Sådan bliver vi også nødt til at finde løsninger på mange af de problemer, vi står over for i Øresundsregionen. Vi har forskellige skattesystemer, og jeg tror ikke på, at vi når nogen vegne ved at prøve at vride armen om på enten den ene eller den anden regering for at ændre hele skattesystemet, så det kommer til at ligne nabovens. Derfor må vi finde nogle løsninger i fællesskab, og det er klart, at det kræver, at der er vilje på begge sider, som flere ordførere, især fru Dorthe Bennedsen, førte frem flere gange. Den vilje må også være til stede hos parlamenterne, for det kræver nogle gange lovændringer, og derfor vil det også være de nationale parlamenter og dermed også de ærede ordførere her i dag, som skal være med til at finde de løsninger, som skal findes, og som selvfølgelig også kan findes.

Jeg vil gerne kvittere for hr. Kaj Ikasts bemærkning om, at som en, der bor og har boet mange, mange år i Sønderjylland, i grænselandet, ved man godt, at det ikke altid er nemt, men selvfølgelig kan det lade sig gøre. Jeg tror, der sker noget i løbet af relativt kort tid. Der tages fat på sagen på mødet i næste uge af ministre, der har sager angående grænsehindringer. Den danske erhvervsminister har et møde med sin svenske kollega, og på andre områder vil også vise, at der kommer gang i løsningen af problemerne med grænsehindringer.

Så vil jeg gerne sige noget om »Hallo Norden« og informationer. Selvfølgelig kan man kritisere myndigheder, der ikke kender regelsætterne, men man skal altså lægge mærke til, at det er regelsæt, som i en vis forstand bruges relativt få gange, for det er jo ikke dagligdags begivenheder for en hvilken som helst kommune i Danmark eller Sverige, at dens borgere flytter mellem de nordiske lande. Men det er selvfølgelig relevant, at Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd har taget hele informationsarbejdet op, og jeg er enig i, at vi også skal bruge »Hallo Norden« til at sprede informationer til myndighederne. Det vil være oplagt at gøre det, og jeg tror endda i virkeligheden, det allerede foregår nu.

Med hensyn til strukturændringerne er det tredje gang siden Murens fald, vi laver ændringer i det nordiske samarbejde. Første gang, i begyndelsen af 1990'erne, kaldte vi det en revitalisering af det nordiske samarbejde. Vi fik observatører ind i Nordisk Råd og ved sessionerne, og vi fik gæstetalere osv. Vi lavede en ny ændring i midten af 1990'erne, og vi foreslår nu en ændring, som jeg er overbevist om føres igennem i enighed under sessionen. Dér, hvor strukturændringerne bliver størst, er i selve parlamentarikerforsamlingen, altså i Nordisk Råds regi.

Jeg vil gerne give min støtte til den ændring, der er foreslået. Jeg mener i virkeligheden, der ligger nogle fantastisk spændende perspektiver i den konstruktion, hvor man både arbejder med Nordisk Råd og de nationale parlamenters involvering, herunder de nationale parlamenters udvalg. I virkeligheden kunne man forestille sig, at det, der søsættes nu, kunne blive en slags pilotprojekt for udviklingen i andre internationale sammenhænge, og her tænker jeg selvfølgelig også på en involvering af de nationale parlamenter i EU-samarbejdet.

I den sammenhæng skal jeg glæde mig over, at hr. Frank Dahlgård er blevet mere blød i mælet – det er positivt ment – med hensyn til den nordiske afbalancering i det europæiske samarbejde. Jeg vil sige, at jeg tror, hr. Frank Dahlgård og jeg kan få megen fornøjelse af vore diskussioner fremover. Vi behøver ikke at sige, at det er et enten-eller, for det kan godt være et både-og. Det er venligt ment, vil jeg gerne understrege.

Hr. Kristen Touborg bad om særlig regeringsstøtte til et forslag om vurdering af konsekvenser, når vi lægger lovforslag frem. Økonomiske konsekvenser, miljøkonsekvenser, erhvervspolitiske konsekvenser, regionalpolitiske konsekvenser osv. belyses allerede i dansk lovgivning, og nu foreslår SF ved sin ordfører, hr. Kristen Touborg, at regeringen også skal vurdere hvert lovforslag her i Folketinget i forhold til lovgivningen i de andre nordiske lande.

For at sige det lige ud har jeg meget svært ved at overskue det. Det kræver nok en nærmere drøftelse, men i hvert fald forholder jeg mig som sædvanlig åben over for det, dog med denne lille bemærkning: Man burde nok også i denne sammenhæng vurdere nyttevirkningen, altså i hvilket omfang man kunne forestille sig, at det ville have en positiv nyttevirkning for det nordiske samarbejde og for lovgivningen som sådan.

Vi skal jo huske, at vi i forvejen har et samarbejde i nordisk regi om implementering af forskellige bestemmelser, netop fordi vi prøver at ensrette vore lovgivninger på en række områder, f.eks. justitsministrenes. Lad os kigge på det, men jeg fremfører bare et lille notabene og siger, at det kan være, det bliver et for voldsomt arbejde i forhold til, hvilken nyttevirkning man kan få af det. Men jeg er altså parat til at drøfte det.

Til allersidst vil jeg sige angående det spørgsmål om det nordiske samarbejde i forhold til EU-samarbejdet, som hr. Frank Dahlgaard rejste: At de tre statsministre holder formøder, tager vi som en helt naturlig ting, og det er lidt mærkeligt, at vi skal se i pressen, at det opleves som noget meget ejendommeligt, at tre EU-landes statsministre mødes før et EU-topmøde. Men lad det nu være.

Spørgsmålet er: Skal den norske og den islandske statsminister med til de tre statsministres formøder? Det kan man jo ikke afvise, men det må statsministrene vurdere. Spørgsmålet er jo også, om de to EØS-medlemslandes statsministre i givet fald mener, at det er en god idé. Vi lever jo, kan man sige, under frie og åbne himmelstrøg, som gør, at statsministrene kan drøfte den type gode ideer, men erfaringen er, at det er først, når man har den opfattelse, at man har en fælles interesse, det kommer til at virke. Derfor synes jeg, det er rigtigt at se på, om vismandsrapporten, strukturændringerne og forsøgene på at inkorporere det nordiske samarbejdes svar i løsningen af grænseoverskridende og internationale udfordringer giver os nogle nye muligheder.

Held og lykke til parlamentarikerne med sessionen og forhåbentlig vedtagelsen af strukturændringerne. I hvert fald er der fra regeringens side meget stor interesse for at bakke op om den udvikling.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KRF):

Jeg er da glad for at høre, at ministeren og jeg mødes i morgen i spørgetiden, for det troede jeg ikke.

Jeg har stillet et onsdagsspørgsmål til ministeren for nordisk samarbejde om, hvad regeringen agter at gøre for at samordne reglerne om skat, pension og sociale ydelser, så man kan få Øresundsregionen integreret. Der er jo store problemer her. Så blev jeg ringet op fra ministeriet, som sagde, at det ville man gerne have erhvervsministeren til at svare på, og det var jeg

lidt ked af, for det var ministeren for nordiske anliggender, jeg ville snakke med. Men efter pres gav jeg mig selvfølgelig, så jeg troede jo, det var erhvervsministeren, jeg skulle møde i morgen. Men nu hører jeg, at det alligevel er ministeren for nordiske anliggender, og det er jeg glad for. Det viser, at ministeren har prioriteret Norden.

Dorte Bennedsen (S):

Det skal blive en meget kort anden omgang.

Med den bemærkning, hr. Frank Dahlgaard kom med, skal han til at passe på, at han ikke kommer til at rose ministeren for meget. Men ellers er det kun nogle korte kommentarer til det forslag, der blev stillet af hr. Kristen Touborg om en nordisk vurdering af lovforslag.

Jeg forstår godt ministerens lidt tøvende tilbageholdenhed. Jeg kan sige, at systemet fungerer faktisk i Retsudvalget og i visse dele af indfødsretlovgivningen, og det skyldes selvfølgelig, at sådan noget som familielovgivning og den slags ting hænger nøje sammen, og at der er en gammel tradition for en fællesnordisk lovgivning på de områder. Derfor vil jeg egentlig foreslå ministeren ikke at stille forslag om at sætte det i værk som en generel ordning, for jeg kan forestille mig masser af områder, hvor det, havde jeg nær sagt, ville være det rene spild af gode kræfter, men i stedet opfordre ministrene til at sikre, at man gør det dér, hvor det er relevant. Så kan vi andre jo på parlamentarikersiden sørge for i de udvalg, hvor vi sidder, at få stillet de spørgsmål.

Som sagt fungerer det helt, uden at vi behøver at gøre noget i Retsudvalget. Dér, hvor det er relevant, fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, hvad regelsættene er, og hvor meget indflydelse de har haft på dansk side.

Så jeg tror, det er en bedre model, at man lidt selektivt gør det, men der skal man selvfølgelig sørge for, at ministrene får en opfordring til, at det sker. For min erfaring gennem mange år er, at på sådan et felt ageres der kun, når nogen skubber nogen bagi, og det kunne godt være, at man skulle gøre det over for de enkelte ministre.

Svend Erik Hovmand (V):

Ja, det var ministerens bemærkninger om den nye struktur: Altså jeg skal ikke lægge skjul på, at når jeg trods de diskussioner, der har været, og de har været mange og undertiden også heftige, om den nye struktur alligevel hele tiden har fastholdt den model, som forhåbentlig nu bliver

vedtaget, så er det simpelt hen, fordi jeg tror, at hvis Nordisk Råd skal have en berettigelse, så er det som et nyt instrument i en ny tid, hvor parlamentarikerne kan bruge Nordisk Råd som en mulighed for det grænseoverskridende samarbejde både til Østeuropa, til de baltiske lande, til Rusland og også de nordiske lande imellem.

Men det her er jo ikke bare et spørgsmål om parlamentarikerne, det er også et spørgsmål om den politiske vilje blandt ministrene. Derfor synes jeg, det er vigtigt, når den danske samarbejdsminister her giver sit positive tilsagn, at det også forplanter sig i den danske regering, i den norske, i den svenske, den finske osv., at man altså også fra ministerside er klar over, at når man diskuterer miljøspørgsmål i Østersøregionen, så er det ikke bare et hjemligt spørgsmål med en enkelt lovgivning i det lokale parlament, så er det faktisk i mange tilfælde et grænseoverskridende spørgsmål, som vi naturligvis også må drøfte med andre.

Når man diskuterer kriminalitetsbekæmpelse, menneskehandel, hvidvaskning af penge osv., er det ikke bare en sag for erhvervsministeren i Danmark eller justitsministeren i Danmark, næ, så er det sandelig en sag, som f.eks. også vedrører parlamentsmedlemmer og ministre i andre lande omkring Østersøregionen. Tilsvarende med energispørgsmål og en lang række andre spørgsmål, det uddannelsesmæssige, samarbejde med universiteter osv., vi kunne nævne en stribe af eksempler.

Det, jeg forsøger at sige, er: Nu håber jeg, at vi vedtager en ny struktur – vi har kæmpet for det. Det lykkes forhåbentlig, men det er en struktur, som ikke bare er en udfordring for os politikere, som gør det mere spændende at være folketingspolitikere, skulle jeg sige, men også en struktur, som er en udfordring for ministrene til at tænke meget mere grænseoverskridende i fremtiden.

Anden næstformand (Henning Grove):
Ministeren for Nordisk Samarbejde.

Ministeren for nordisk samarbejde (Marianne Jelved):

Til hr. Frank Dahlgaard: Det er mig, der ikke kan læse mine papirer, for der står i mit papir, at det er aftalt, at erhvervsministeren besvarer mit spørgsmål i morgen. Undskyld. Men vi finder nok en anden anledning.

Til fru Dorte Bennedsen: Tak for uddybningen af spørgsmål vedrørende lovvurdering. Jeg var glad for den.

Til hr. Svend Erik Hovmand bare denne bemærkning, og det var jo sådan set derfor, jeg alligevel synes, jeg måtte gå herop: Jeg synes ikke, det er fair at skabe et billede af, at vi aldrig nogen sinde før på regeringsniveau har tænkt grænseoverskridende.

Der ligger utrolig meget arbejde – det fremgår også af redegørelsen, det fremgår af det daglige nordiske samarbejde om energi, miljø, på et hav af områder. Men jeg er enig med hr. Svend Erik Hovmand i, at når man ændrer en struktur som det, vi står over for at gøre, så kræver det selvfølgelig også, at man fra ministerside, fra regeringsside, er opmærksom på, at den nye struktur giver nogle nye muligheder også i forholdet mellem parlamentarikere og regeringer. Her tænker jeg så på både fagministerrådene og samarbejdsministerrådene, og set fra den vinkel er jeg enig i det, hr. Svend Erik Hovmand sagde. Så vi tager fat, begge parter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg skal her afbryde mødet og fastsætte et nyt møde til i dag, tirsdag den 23. oktober 2001, kl. 15.15 med følgende dagsorden: (Se indledningen til næste møde).

Mødet hævet kl. 15.07